

**GEOGRAFIJOS IR PILIETIŠKUMO
PAGRINDŲ PAMOKOS
PLANAS**

TEMA: Oficialioji statistika. Valstybės ekonominio ir socialinio gyvenimo pažinimas.

KLASĖ: 9–10, 2 pamokos

<p>MOKYMOSI UŽDAVINYS</p> <p>Analizuojant Lietuvos statistikos departamento duomenis ir kitus informacijos šaltinius, mokomasi lyginti ir vertinti Lietuvos socialinius ir ekonominius rodiklius bei pateikti apibendrintas 2–3 išvadas.</p>	<p>BENDROSIOS PROGRAMOS</p> <p>Bendrosios kompetencijos</p> <p><i>Socialinė.</i> Suvokia save kaip visuomenės narį, konstruktyviai bendradarbiauja, siekdamas bendro tikslo.</p> <p><i>Komunikavimo.</i> Supranta ir perduoda įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus. Bendrauja, atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, situaciją. Randa, kritiškai vertina, apibendrina informaciją ir tinkamai ją pateikia kitiems.</p> <p><i>Pažinimo.</i> Domisi socialine aplinka, jos raida. Kryptingai taiko pažinimo metodus, nuosekliai, logiškai mąsto, daro pagrįstas išvadas.</p> <p><i>Mokėjimo mokytis.</i> Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus.</p> <p>Dalyko kompetencija (geografija)</p> <ul style="list-style-type: none">• Ugdyti pagarbų, tausojamąjį požiūrį į gamtą ir į socialinę aplinką, jos įvairovę, ugdyti nusiteikimą koreguoti gyvenimo būdą, įpročius, ūkinę veiklą, įvertinus jų poveikį aplinkai.• Analizuojant statistikos duomenis, lyginti ir kritiškai vertinti valstybės ekonominiu ir socialiniu požiūriu, mokyti daryti apibendrinimus ir išvadas.• Išvardyti pagrindinius ekonominius ir socialinius rodiklius (BVP, ŽSRI, vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, skurdo lygis), gebėti juos paaiškinti. <p>Dalyko kompetencija (pilietiškumo pagrindai)</p> <ul style="list-style-type: none">• Siekti būti atsakingu, įsipareigojusiu, informuotu ir aktyviu pilietinės visuomenės nariu. Nuolat domėtis aktualiomis Lietuvos ir pasaulio visuomenės problemomis.• Nagrinėti, kaip piliečiai ir valstybė gali prisidėti prie socialinės ir ekonominės gerovės kūrimo.• Apibūdinti Lietuvos piliečių emigracijos priežastis, nagrinėti emigracijos pasekmes tautiškumo išsaugojimui.• Diskutuoti pilietinės visuomenės gyvenimo klausimais, išklausti kito nuomonę, pareikšti savąją, ją argumentuoti. <p>Priemonės (reikalinga prieiga prie interneto):</p>
<p>MOKYMOSI VEIKLA</p> <p>1 pamoka</p> <p>1. Diskusija su mokiniais: <i>Kaip apibūdinti šalies gerovę? Kaip žinoti – gyvenimas gerėja ar ne? Kaip šalis gyvavo prieš 100 metų ir kaip gyvename dabar? Iš kur sužinome apie oficialiąją statistiką Lietuvoje? Kas yra socialinė ir ekonominė gerovė?</i></p> <p>2. Socialinių ir ekonominių rodiklių (BVP, vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, skurdo lygis) aptarimas. Susipažįstama su Lietuvos statistikos departamento duomenis. Mokomasi jai naudotis.</p> <p>1 užduotis. Kuo skiriasi ir kuo panašūs socialiniai ir ekonominiai rodikliai? Remdamiesi 1 priede pateikta medžiaga ir transliacijos ekspertų paaiškinimais, užpildykite <i>1 lentelę</i>.</p> <p>3. Darbas su rodiklių duomenų baze. Atliekamos užduotys (žr. 1 priedą, 2 paveikslą).</p> <p>2 užduotis. Kokio amžiaus grupėje skirtumas tarp vyrų ir moterų skaičiaus yra didžiausias?</p> <p>4 užduotis. Pasirinkti 30–34 metų amžiaus grupę 2017 m. Kokiose savivaldybėse moterų yra daugiau negu vyrų? Ar yra savivaldybių, kuriose 1000 vyru tenka mažiau nei 500 moterų?</p> <p>5 užduotis. Kaip manote, kodėl užimtumo lygis 2009, 2010 m. yra mažesnis nei 2008 m.? Kokiose teritorijose yra mažiausiai užimtų vyrų, moterų, ar šitos teritorijos sutampa?</p> <p>6 užduotis. Apsibrėžkite savo gyvenamąjį kvartalą ir apibūdinkite savo aplinką – kiek vyrų ir moterų čia gyvena, kokio amžiaus, kokie jų pajamų šaltiniai ir pan.</p> <p>4. Kokie yra socialinių ir ekonominių skirtumų Lietuvos rajonų savivaldybėse esminiai bruožai?</p> <p>2 pamoka</p> <p>6. Remiantis 1 pamokoje sužinota informacija, prisimenama, kas yra socialiniai ir ekonominiai rodikliai. Diskusija su mokiniais: <i>koks piliečių ir valstybės vaidmuo, kuriant socialinę ir ekonominę gerovę?</i></p>	

<p>7 užduotis. Surinkite ir išanalizuokite duomenis apie lietuvių emigraciją per 100 (1918–2017 m.) metų ir padarykite 4–6 išvadas su įrodymais (duomenimis paremtais argumentais).</p> <p>Analizuodami duomenis, atsakykite į šiuos klausimus: <i>Ką rodo statistiniai duomenys? Kokios emigracijos priežastys (ekonominės, socialinės)? Kokios emigracijos pasekmės (socialinei, ekonominei šalies gerovei, tautiško išsaugojimui)? Kokie galimi sprendimai?</i></p> <p>Mokinių darbas grupėse organizuojamas durstinio metodu (plačiau apie šį metodą rasite čia). Mokiniai suskirstomi į 4 ekspertų grupes, kurios nagrinėja emigraciją nurodytu aspektu:</p> <p>I darbo grupė nagrinėja lietuvių emigracijos statistiką 100 metų laikotarpiu ir apibendrina informaciją, kurią turės perteikti kitos grupės mokinimas. Mokiniai informacijos ieško, nagrinėdami 3 priede pateiktą informaciją bei 1, 2 ir 3 šaltinius.</p> <p>II darbo grupė nagrinėja lietuvių emigracijos priežastis 100 metų laikotarpiu ir apibendrina informaciją, kurią turės perteikti kitos grupės mokinimas. Mokiniai informacijos ieško, nagrinėdami 4 priede pateiktą informaciją bei 1 ir 5 šaltinius.</p> <p>III darbo grupė nagrinėja lietuvių emigracijos pasekmes ir apibendrina informaciją, kurią turės perteikti kitos grupės mokinimas. Mokiniai informacijos ieško, nagrinėdami 1, 4 ir 5 šaltinius.</p> <p>IV darbo grupė nagrinėja galimus sprendimus emigracijai stabdyti ir apibendrina informaciją, kurią turės perteikti kitos grupės mokinimas. Mokiniai informacijos ieško, nagrinėdami 5 šaltinį.</p> <p>Mokiniai perskirstomi į grupes taip, kad kiekvienoje grupėje būtų po vieną atstovą iš kiekvienos darbo grupės. Mokiniai vieni kitiems trumpai pristato informaciją nagrinėtu klausimu ir kiekviena darbo grupė užpildo vieną bendrą sąvokos žemėlapi (5 priedas) bei suformuluoja 3–5 įrodymais pagrįstas išvadas. Darbo grupės pristato suformuluotas išvadas.</p>	<p>Oficialiosios statistikos portalas https://osp.stat.gov.lt (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba) ir https://osp.stat.gov.lt/infografikas31 (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba), Eurostato lentelė dėl gyvenimo trukmės http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_mlexpec&lang=en (žr. 2018-03-13, anglų kalba).</p> <p>Informaciniai šaltiniai:</p> <p>1 šaltinis: http://123.emn.lt/#migracijos-tendencijos (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba), Europos migracijos tinklas;</p> <p>2 šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles7, Oficialiosios statistikos portalas;</p> <p>3 šaltinis: http://mapijozai.lt/lietuvos-zemelapiai/emigracija-lietuvoje-1990-2018-m/, Mapijozai (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba). Žemėlapiai ir infografikai;</p> <p>4 šaltinis: VDU lietuvių išėvijos institutas http://www.iseivijosinstitutas.lt/lietuviai-pasaulyje (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba);</p> <p>5 šaltinis: naujienlaiškis „Aktualijos. O ką manai tu?“ / Emigracija. 2016 m. gruodis, Nr. 17 https://asmanau.files.wordpress.com/2016/12/nr-17-gruodis.pdf (žr. 2018-03-13, lietuvių kalba).</p>
	<p>REFLEKSIJA. VERTINIMAS</p> <p>Po pirmos pamokos: Bendra diskusija: <i>ką daryti, kad būtų kuo mažesnė socialinė ir ekonominė atskirtis Lietuvoje?</i></p> <p>Po antros pamokos: Mokytojas kartu su mokiniais aptaria, kaip jiems sekėsi apibendrinti informaciją ir padaryti išvadas, ar užteko duomenų išvadoms pagrįsti. Aptaria, kokios išvados gali būti patikimos, o kokios ne. Diskusija: <i>emigracija – žala ar nauda Lietuvai?</i></p>

Socialiniai rodikliai

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (VTGT) – tikimybinis rodiklis, rodantis, kiek vidutiniškai metų gyvens kiekvienas gimęs arba sulaukęs tam tikro amžiaus žmogus, jeigu visą būsimą tiriamosios kartos gyvenimą mirtingumo lygis kiekvienoje gyventojų amžiaus grupėje nekis. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – metinis rodiklis.

Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė – vienas pagrindinių socialinę raidą, gyventojų sveikatingumą ir mirtingumo lygį atspindinčių rodiklių. Vartotojai – šalies valdžios ir valdymo institucijos, žiniasklaida, Europos Sąjungos statistikos tarnyba (Eurostatas), Jungtinės Tautos, demografijos specialistai, mokslo atstovai, studentai (pagal <https://osp.stat.gov.lt>).

1896 m. Lietuvos gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė siekė 32 m. (Sveikatos apsauga. Enciklopedija „Lietuva“, I t. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008, 344 psl.).

1 lentelė. Tarpukario Europos šalių tikėtina gyvenimo trukmė

Nr.	Šalys	Metai	Vyrai	Moterys	Vidurkis
1	Nyderlandai	1931–1935	65,1	66,4	65,8
2	Švedija	1931–1935	63,2	65,3	64,3
3	Danija	1931–1935	62,0	63,8	62,9
4	Norvegija	1921–1931	61,0	63,8	62,4
5	Anglija ir Velsas	1937	60,2	64,4	62,3
6	Vokietija	1932–1934	59,9	62,8	61,4
7	Šveicarija	1929–1932	59,3	63,1	61,2
8	Airija (be Šiaurės Airijos)	1935–1937	58,2	59,6	58,9
9	Belgija	1928–1932	56,0	59,8	57,9
10	Škotija	1930–1932	56,0	59,5	57,8
11	Latvija	1934–1936	55,4	60,9	58,1
12	Lietuva	-	-	-	(58,1)
13	Prancūzija	1928–1933	54,3	59,0	56,7
14	Austrija	1930–1933	54,5	58,5	56,5
15	Estija	1932–1934	53,1	59,6	56,4
16	Suomija	1931–1935	53,9	58,7	56,3
17	Šiaurės Airija	1925–1927	55,4	56,1	55,8
18	Italija	1930–1932	53,8	56,0	54,9
19	Čekoslovakija	1929–1932	51,9	55,2	53,6
20	Ispanija	-	-	-	(50,0)
21	Graikija	1928	49,1	50,9	50,0
22	Vengrija	1930–1931	48,3	51,3	49,8
23	Lenkija	1931–1932	48,2	51,4	49,8
24	Portugalija	-	-	-	(48,0)
25	Bulgarija	1925–1928	45,9	46,6	46,3
26	Jugoslavija	-	-	-	(46,0)
27	Rumunija	-	-	-	(43,0)

Šaltinis: Uralnis 1941: 306

Pagal <http://www.journals.vu.lt/socialine-teorija-empirija-politika-ir-praktika/article/viewFile/10813/8909>

Ekonominiai rodikliai

Bendrasis vidaus produktas (BVP) – tai ekonominis rodiklis, parodantis, už kokią vertę per tam tikrą laikotarpį šalyje buvo sukurta prekių ir paslaugų. Bendrojo vidaus produkto statistika skaičiuojama bei pateikiama ketvirčiais (taip pat pateikiama ir visų metų statistika) ir gali būti vertinama tiek vienam gyventojui (parodo ekonominį išsivystymo lygį), tiek ir bendrai visai valstybei (parodo jos bendrą ekonominį pajėgumą). Ko gero, nesuklysimė, bendrąjį vidaus produktą pavadinę svarbiausiu valstybės ekonominiu rodikliu, kuris savo ruožtu susijęs su aibe kitų rodiklių, atspindinčių šalies ūkio vystymąsi.

Kritikai dažnai teigia, kad BVP visiškai neatspindi žmonių gyvenimo gerovės toje valstybėje. Ir tai iš dalies yra tiesa, nes bendrasis vidaus produktas yra tik ekonominis rodiklis, neįvertinantis daugelio kitų socialinių aspektų (pragyvenimo nelygybės, skurdo paplitimo ir kt.), kuriuos reikia matuoti kitais būdais. Taip pat gyvenimo gerovė priklauso ir nuo daugelio nematerialių faktorių. Tačiau šį rodiklį reikėtų daugiau sieti ne su pragyvenimo lygiu, tačiau su šalies ekonomine stiprybe. Vis tik, BVP vienam gyventojui nebūtinai atspindi žmonių perkamąją galią ir pragyvenimo lygį. Pavyzdžiui, lyginant Baltijos šalis, Lietuvoje BVP gyventojui didesnis nei Latvijoje, tačiau darbo užmokestis mažesnis. Estijoje darbo užmokesčio atotrūkis taip pat daug ryškesnis nei sukuriama vidaus produkto.

Bendrojo vidaus produkto rodiklių vertinimas ir lyginimas

Valstybės BVP – parodo bendrą šalies ekonominę pajėgumą. Ekonominis pajėgumas yra svarbus rodiklis kiekvienai valstybei – kuo ekonomikoje daugiau piniginių santykių – tuo daugiau mokesčių gali būti surinkta į biudžetą. Kuo didesnis valstybės biudžetas, kuriuo ji gali disponuoti, – tuo didesnis jos pajėgumas visais atžvilgiais. Todėl valstybių galia smarkiai susijusi su jų ekonomine galia, o pastaroji dažniausiai matuojama pagal per metus sukurtą bendrąjį vidaus produktą, lyginant jį su kitų valstybių sukurtu vidaus produktu per tą patį laikotarpį. *Matuojant pagal nominalųjį rodiklį, pasaulyje pirmauja šios rinkos: ES (jei traktuojama kaip viena rinka), JAV, Kinija.*

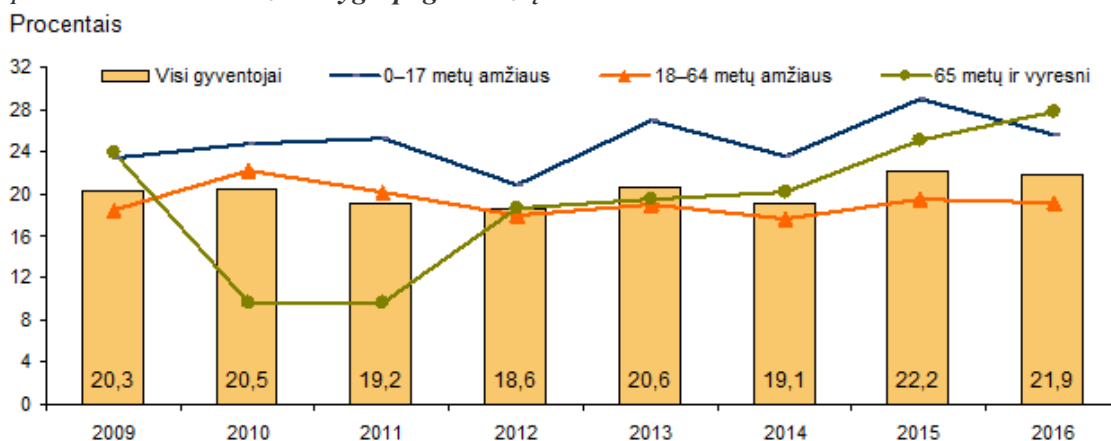
BVP pokytis – taip pat labai svarbus rodiklis. (Realiojo) BVP pokytis rodo šalies ekonomikos dinamiką – ar ūkis auga, ar smunka, bei kaip greitai tai vyksta. Lyginant šio produkto pokytį, lyginama ketvirčio ar metiniai rezultatai. Metiniai rezultatai lyginami su praėjusiais metais, o ketvirtiniai bendrojo vidaus produkto duomenys gali būti lyginami su praėjusiu ketvirčiu arba su tuo pačiu praėjusių metų ketvirčiu.

BVP vienam gyventojui – ekonominis rodiklis, parodantis šalies ekonominę išsivystymo lygį. Kuo bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui mažesnis – tuo ekonomiškai skurdesnė šalies ekonomika bei šalyje gyvenantys žmonės.

Pagal <http://www.finansistas.net/bvp.html>

Skurdo lygis – gyventojų, esančių žemiau skurdo ribos, dalis. Jų pajamos (vartojimo išlaidos) yra mažesnės už tam tikru metodu apskaičiuotą skurdo ribą (pagal <http://zodynas.vz.lt/Skurdo-lygis>).

1 paveikslas. Skurdo rizikos lygis pagal amžių 2009–2016 m.

2 paveikslas. Statistikos departamento tinklalapis, Oficialiosios statistikos portalo pradinis puslapis

Oficialiosios statistikos portalas

Visi rodikliai

Naujienos

Paslaugos

Klasifikatoriai

E. biblioteka

Ieškoti

RODIKLIŲ DUOMENŲ BAZĖ

Duomenų bazė (1,2 užduotys)

Visa duomenų bazė

Pagal regioną

Pagal temą

Abc

Pagal abėcėlę

PAGRINDINIAI ŠALIES RODIKLIAI

Nuolatinių gyventojų skaičius 2 805 418 asmenys

Mėnesinis darbo užmokestis 884,8 EUR

BVP vienam gyventojui 3 890,6 EUR

Mėnesinė infliacija -0,2 proc.

Daugiau

STATISTIKA VIZUALIAI

IA (3 užduotis)

Interaktyvusis atlasas

Detalioji statistika

DS (4 užduotis)
Miestų duomenys

Infografikai

NAUJIENOS

Kovas

P A T K P Š S
12 13 14 15 16 17 18

Informaciniai pranešimai

Įmonių finansiniai rodikliai

2017 m. IV ketv. 2018-03-12

Situacijos darbo rinkoje apžvalga

2018 m. vasaris 2018-03-12

Daugiau 2

1 lentelė. *Ekonominių ir socialinių rodiklių palyginimas*

Ekonominiai rodikliai	Socialiniai rodikliai
SKIRTUMAI	
PANASUMAI	

3 PRIEDAS

Lietuvos statistika tik apytikriai leidžia nustatyti emigrantų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal emigracijos valstybes 1923–1939 m. Oficialių duomenų apie 1920–1922 m. nėra.

1 lentelė. *Emigracija iš Lietuvos 1920-1940 m. pagal šalis*

Metai	Iš viso	Emigracijos šalys							
		JAV	Brazilija	Argentina	Kanada	PAS	Palestina	Urugvajus	Kitos
Iš viso	102 461	30 869	24 982	16 744	7 942	7 215	5 008	4 437	5 264
1920	3 934	3 514	–	–	69	351	–	–	–
1921	5 166	4 185	1	3	303	666	–	–	8
1922	7 119	6 494	13	65	172	342	–	–	33
1923	8 932	8 132	31	130	183	128	–	8	320
1924	3 051	861	24	499	195	38	476	141	817
1925	2 869	778	22	689	112	72	377	85	734
1926	10 364	1 090	5 669	1 353	969	106	202	229	746
1927	18 086	1 429	11 702	1 995	1 040	409	56	571	884
1928	8 491	751	1 199	2 151	2 165	970	39	709	507
1929	15 999	967	4 536	6 095	1 335	1 238	146	1 394	288
1930	6 428	683	836	2 280	869	791	85	763	121
1931	1 756	320	41	189	83	460	118	206	339
1932	1 001	151	66	74	80	291	194	73	72
1933	1 300	130	90	92	45	200	671	34	38
1934	1 521	181	137	130	54	267	646	59	47
1935	1 911	185	165	199	22	256	943	45	96
1936	1 707	138	370	270	70	262	501	55	41
1937	979	288	40	298	39	155	50	58	51
1938	811	273	24	185	39	110	101	4	75
1939	604	228	16	47	95	103	66	2	47
1940 ¹	432	91	–	–	3	–	337	1	–

¹ Sausio – gegužės mėn.

Lentelė paimta: Vaskela G. Gyventojai, Lietuva skaitmenimis 1919–1940 m. 2003.

<http://gevask.dtiltas.lt/LS1919/HTM/a062.html>

2 lentelė. *Lyginamieji statistiniai duomenys 1919–1940 m.*

Metai	Lietuva	Lenkija	Italija	Švedija
1919–1928	68 012	51 5209	3 007 000	129 523
1929–1940	33 413	27 5901	1 114 000	16 701

Šaltinis: Vitalija Kasparavičiūtė, Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1918–1940 m., Vytauto Didžiojo universitetas, daktaro disertacija, 2011 m., Kaunas. 39, 41 p.

Vidinės priežastys, formavusios Lietuvos emigracijos politiką

Pagrindinis klausimas, kurį reikia prisiminti analizuojant Lietuvos migracijos politiką, – tai, kad 1918 m. vasario 16 d. buvo paskelbta nepriklausoma Lietuvos valstybė po šimtmetį trukusios carinės Rusijos priespaudos. Naujai valstybei teko kurti savo valdžios aparatus, kovoti už teritorijos vientisumą, kurti savo valiutą, pramonę, atstatyti žemės ūkį, sunykusį po I pasaulinio karo. Visa tai veikė emigracinės politikos kūrimą, juk šimtmetį trukusi carinės Rusijos vykdyta priespaudos politika, pramonės nevystymas, žemės telkimas stambiųjų savininkų rankose labai sustabdė Lietuvos ekonominę raidą. Anot Domo Cesevičiaus, to meto Finansų ministerijos darbuotojo, „ekstensyvus žemės ūkis, neišsivysčiusi pramonė ir iš seno Lietuvoje susidariusi tradicija nedalinti šeimyninio ūkio tarp paveldėtojų vertė kasmet emigruoti iš Lietuvos apie 15 000–20 000 jos gyventojų“. Todėl jau XIX a. prasidėjo pirmosios ekonominės emigracijos bangos.

Tik pasibaigus kariniams veiksams Lietuvos teritorijoje ir 1922 m. įsivedus savo valiutą – litą – susidarė palankesnės galimybės galvoti apie ekonomikos vystymąsi, apie ekonominės politikos linijos pasirinkimą, apie būsimąjį krašto ekonomikos modelį. Todėl Lietuvoje vienu svarbiausių uždavinių buvo paskelbta žemės reforma, kuriai buvo keliami daugiau socialiniai nei ekonominiai tikslai.

Igyvendinant žemės reformą, buvo išdalyta didžioji dvarų nuosavybė į daugelį savarankiškų ūkių. Tokiu būdu buvo bandoma padidinti asmenų bei šeimų, turinčių nuosavybę, skaičių, kartu tai sustiprino politinį, socialinį bei ekonominį krašto stabilumą. Deja, ne visiems naujakuriams sėkmingai sekėsi ūkininkauti, prasidėjo ūkių bankrotai, dalis naujakurių, praradę nuosavybę varžytynių metu, pasirinko emigraciją kaip būdą išgyventi ir paremti savo likusias šeimas finansiškai. Dalis nusigyvenusių ūkininkų taip pat rinkosi emigraciją, vildamiesi Vakaruose užsidirbti pinigų ir grįžę juos investuoti į savo ūkius.

Didžioji dalis žemės ūkio darbininkų, neradusių darbo žemės ūkyje, keliavo į miestus, vildamiesi rasti darbo čia. Deja, menkas pramonės išsivystymas neužtikrino naujų darbo vietų sukūrimo. Todėl šiems žemės ūkio darbininkams liko vienintelė išeitis – ieškotis darbo užsienyje. Dalis jų emigravo ilgesniam laikui anapus Atlanto, dalis jų pasirinko sezoninius darbus Latvijoje ar Rytprūsiuose.

Todėl emigracija buvo vienas iš būdų, kaip sudaryti žmonėms sąlygas užsidirbti pragyvenimui, ir dėl šios priežasties emigracijos srautai nebuvo stabdomi. Pačioje pradžioje šie srautai netgi nebuvo kontroliuojami. Tad laivininkystės firmos, išsivystę biurai savivaliavo, išnaudojo emigruojančiuosius, apgaulinėjo juos ir apiplėšinėjo.

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, Lietuvą paliko virš 60 tūkstančių politinių pabėgėlių, pasitraukusių į Vakarų. Ši emigracijos banga buvo kitokia nei prieš tai buvusios. Tai buvo masinė politinė emigracija, nulemta politinių priežasčių, t. y. Lietuvos okupacijos fakto. Pasitraukimas buvo stichiškas, neplanuotas, neorganizuotas. Atsidūrę pabėgėlių stovyklose ir atsisakę grįžti į komunistų valdomą tėvynę jie tapo priverstiniais politiniais emigrantais. Skyrėsi ir socialinis naujųjų emigrantų statusas: dauguma buvo inteligentai, išsilavinę žmonės, Lietuvoje užėmę aukštus postus, žymūs politikai, menininkai, mokslininkai.

Šaltinis: Vitalija Kasparavičiūtė, Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1918–1940 m., Vytauto Didžiojo universitetas, daktaro disertacija, 2011 m., Kaunas. 85–89 p., VDU lietuvių išeivijos institutas, <http://www.iseivijosinstitutas.lt/lietuviai-pasaulyje> (žr., 2018-03-13, lietuvių kalba).

Sąvokos žemėlapis

